

Quick scan natuur Oosterven

Toetsing aan de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Grontmij Nederland B.V.
Alkmaar, 10 april 2013

Verantwoording

Titel : Quick scan natuur Oosterven
Subtitel : Toetsing aan de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer : 322685
Referentienummer :
Revisie : 1
Datum : 10 april 2013

Auteur(s) : Ing. M. Kolen
E-mail adres : marloes.kolen@grontmij.nl
Gecontroleerd door : Ir. C.J. Jaspers
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : Ing. M. Verzijde
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Grontmij Nederland B.V.
Robijnstraat 11
1812 RB Alkmaar
Postbus 214
1800 AE Alkmaar
T +31 72 547 57 57
F +31 72 850 26 57
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Het plangebied	4
1.3	Voorgenomen ontwikkeling.....	6
2	Wet- en regelgeving van natuur.....	8
2.1	Inleiding.....	8
2.2	Natuurbeschermingswet	8
2.3	Natuurbeleid: Ecologische Hoofdstructuur	8
2.4	Flora- en faunawet	9
3	Inventarisatie natuurwaarden en effecten.....	12
3.1	Inventarisatie methode.....	12
3.1.1	Bronnenonderzoek.....	12
3.1.2	Oriënterend veldbezoek.....	12
3.2	Natuurbeschermingswet	12
3.3	Ecologische Hoofdstructuur	14
3.4	Planten	15
3.5	Zoogdieren.....	16
3.6	Vogels	17
3.7	Vissen	17
3.8	Amfibieën	18
3.9	Reptielen	18
3.10	Overige soorten	19
4	Conclusies.....	20
4.1	Natuurbeschermingswet	20
4.2	Ecologische Hoofdstructuur	20
4.3	Flora- en faunawet	20
5	Bronnenlijst	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Graft-De Rijk is voornemens om het park De Pauw ten oosten van Graft-De Rijk te ontwikkelen. Er bestaan plannen voor 142 woningen, een nieuwe Brede School en de verbetering van de voetbalvelden. Waternet heeft plannen om de waterkering te verbeteren aan de westzijde van de Beemsterringvaart nabij Graft-De Rijk. Uit een toetsing van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier blijkt dat de waterkering is onvoldoende hoog om het water in de boezem in een maatgevende situatie te keren. De verbetering van de waterkering moet worden afgestemd met de plannen van de gemeente Graft-De Rijk om overlast en knelpunten in de toekomst te voorkomen. Grontmij is gevraagd om voor de benodigde bestemmingsplanwijziging een quick scan natuur uit te voeren.

De natuurwetgeving schrijft voor om, voorafgaand aan een ontwikkeling, een inschatting te maken van de natuurwaarden van het plangebied en mogelijke effecten hierop veroorzaakt door de voorgestane ontwikkelingen. In deze quick scan natuur wordt, op basis van bestaande informatie en een oriënterend veldbezoek, een inschatting gemaakt van de natuurwaarden van het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving. De quick scan natuur geeft inzicht in de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, een Natuurbeschermingswet vergunning, een Nee, tenzij toets, dan wel de noodzaak tot het uitvoeren van nadere inventarisaties of effectbeoordelingen. De quick scan natuur vormt daarmee de basis voor eventuele verdere procedures of vervolgonderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur.

1.2 Het plangebied

Het plangebied bevindt zich aan de oostzijde van de dorpskern De Rijk. Het plangebied voor de brede school en kunstgrasveld bestaat in de huidige situatie uit twee sportvelden en een parkeerplaats. Tussen de twee sportvelden in staat een kantine en kleedruimtes. Langs een sportveld staat een tribune. Langs de parkeerplaats en bij de kantine zijn watergangen aanwezig. In de watergangen langs de kantine komt de drainage uit van de sportvelden. In het plangebied zijn bomen en struiken aanwezig.

Het plangebied voor de dijkversterking bestaat uit de huidige groene kade met een teensloot, aan de westzijde van de Beemsterringvaart nabij Graft-De Rijk. De dijk is begroeid met gras, bovenop de dijk is een wandelpad aanwezig. Langs de dijk staan diverse bomen (knotwilgen). De oever van de teensloot is begroeid met riet.

In figuur .11 is de begrenzing van beide plangebieden weergegeven en in figuur 1.2 zijn foto's van de plangebieden weergegeven.

Figuur 1.1 Ligging plangebied →sportvelden (groen) en dijk (rood).

Figuur 1.2: Foto's van het plangebied d.d. 02-10-2012.

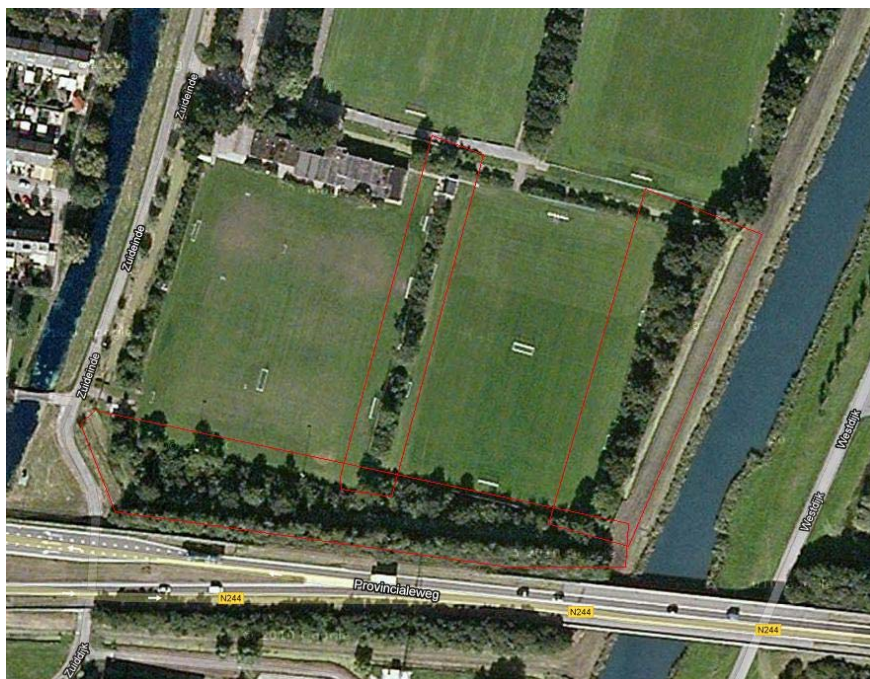
Foto 1 parkeerplaats bij sportvelden, foto 2 watergang bij sportvelden, foto 3 kantine, foto 4 overzichtsfoto sportvelden, foto 5, 6 en 8 locatie dijkversterking, foto 7 locatie dijkversterking met eventueel te kappen bomen.

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

De aanleg van de brede school en het kunstgrasveld vindt plaats op de sportvelden, met bijbehorende gebouwen en parkeerplaats (inclusief voorzieningen). Voor de aanleg worden mogelijk bomen gekapt (figuur 1.3) en wordt de bestaande bebouwing verwijderd. Mogelijk worden (delen van) watergangen gedempt.

De dijkverbetering bestaat uit het frezen van de aanwezige grasmatten en het verhogen van het dijklichaam (inclusief talud) met circa 0,50 m. Mogelijk wordt de aanwezige teensloot gedempt en terug worden gegraven richting sportvelden. In hoeverre dit daadwerkelijk nodig is, is onduidelijk. Ook worden mogelijk de aanwezige bomen verwijderd.

Het is nog niet duidelijk wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd en op welke wijze.

Figuur 1.3 Bomen die mogelijk gekapt/verwijderd gaan worden bij de herontwikkeling van de sportvelden.

2 Wet- en regelgeving van natuur

2.1 Inleiding

De wet- en regelgeving voor natuur is in Nederland onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet). Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. In de Nb-wet en de Ff-wet zijn de belangrijkste bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijnen geïmplementeerd. Daarnaast zijn er ook provinciaal beschermde gebieden en soorten.

Concreet komen in de voorliggende quick scan de volgende beschermingskaders aan bod:

- De Natuurbeschermingswet;
- De bescherming van de EHS
- De Flora- en faunawet.

2.2 Natuurbeschermingswet

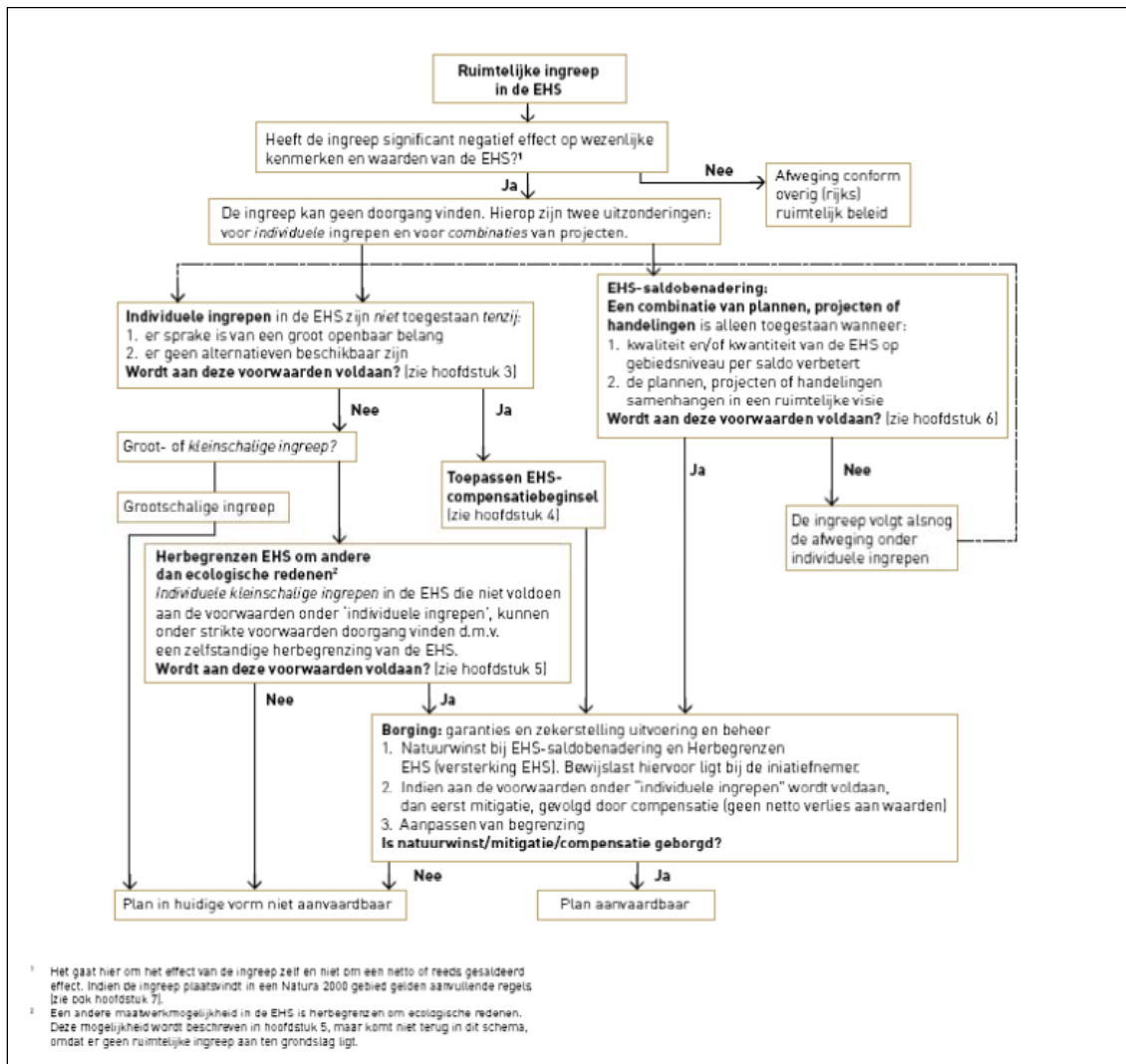
De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van Natura2000 gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermde Natuurmonumenten. Projecten die een negatieve invloed hebben op deze gebieden mogen niet uitgevoerd worden zonder vergunning.

In de quick scan wordt inzichtelijk gemaakt of er in de omgeving van de het plangebied wettelijk beschermde gebieden aanwezig zijn en of een negatieve invloed hierop door het plan al dan niet is uit te sluiten. Als uit de quick scan blijkt dat negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, dan zal de vervolgstap het uitvoeren van een eventueel aanvullende oriënterende fase (voortoets) zijn. In de quick scan/voortoets moet duidelijk worden of er een verslechteringstoets of een passende beoordeling opgesteld moet worden. Het uitvoeren van een verslechteringstoets is noodzakelijk bij negatieve effecten die met zekerheid niet significant zijn, het uitvoeren van een passende beoordeling bij negatieve effecten die (mogelijk) significant zijn.

2.3 Natuurbeleid: Ecologische Hoofdstructuur

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in het Structuurschema Groene Ruimte (SGR). Het Structuurschema is inmiddels vervangen door de Nota Ruimte. De Nota Ruimte wordt dit jaar vervangen door de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Bij geplande ingrepen die binnen de EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven. In onderstaand schema is dit principe stapsgewijs weergegeven. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS gebied dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies in kwaliteit en oppervlak dient te worden gecompenseerd.

Figuur 2.1: Stroomschema ruimtelijke ingrepen in de EHS (Bron: Spelregels EHS, ministerie van LNV, VROM en provincies).

2.4 Flora- en faunawet

Ter bescherming van de Nederlandse flora en fauna is sinds 1 april 2002 de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten planten en dieren. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de oude Natuurbeschermingswet 1968. In de Flora- en faunawet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de Flora- en faunawet gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 11 en 13. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. De bescherming van de broedvogels heeft een apart beschermingsregime en zijn sinds 25 augustus 2009 onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 5 en overige soorten.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend tijdens het broedseizoen. Van een aantal soorten zijn vogelnesten en bijbehorend functionele leefgebied jaarrond beschermd en staan op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EL&I. Het betreffen broedvogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 en in bepaalde gevallen ook van de beschermingscategorie 5. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3). Bescherming van broedvogels uit categorie 5 is jaarrond van toepassing indien ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de soort lokaal zeldzaam is, als er bij een verstoring geen alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn of als het aanbieden van een alternatieve (kunstmatige) nestlocatie niet mogelijk is.

In de quick scan wordt getoetst welke verbodsbepalingen overtreden kunnen worden bij de uitvoering van het plan. Afhankelijk van het beschermingsniveau van de soort zal voor de overtre-

ding van de verbodsbepaling al dan niet een ontheffing aangevraagd te worden en of volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt moeten worden.

3 Inventarisatie natuurwaarden en effecten

3.1 Inventarisatie methode

3.1.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te krijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten en gebieden in het plangebied en omgeving. Hierbij maken we gebruik van de gegevens diverse ecologische atlanten en internetbronnen (zie literatuurlijst voor een overzicht). Informatie over Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten is afkomstig uit de gebiedendatabase van het Ministerie van EL&I.

In de Literatuurlijst is het complete overzicht van geraadpleegde bronnen weergegeven.

3.1.2 Oriënterend veldbezoek

Tijdens het verkennend veldbezoek is het plangebied op 2 oktober 2012 bezocht. Dit veldbezoek is uitgevoerd door de ter zake kundige ecologe Marloes Kolen van Grontmij. Het doel van het oriënterend veldbezoek is het onderzoeksgebied te -beoordelen op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Daarnaast worden eventuele waarnemingen van beschermde soorten geregistreerd. Het veldbezoek betreft geen volledige veldinventarisatie.

Door de informatie uit het bronnenonderzoek te combineren met informatie uit het veldbezoek ontstaat een goed beeld van het actueel voorkomen van beschermde soorten in het gebied en de aanwezigheid van potentieel leefgebied van beschermde soorten.

3.2 Natuurbeschermingswet

Bronnenonderzoek

Op circa 200 meter vanaf het plangebied (aan de Noordkant) bevindt zich het Natura 2000-gebied Eilandspolder. Op circa 2,5 kilometer vanaf het plangebied (zuidkant) bevindt zich het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. De beide gebieden zijn nog niet definitief aangewezen. In tabel 3.1 en 3.2 staan de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden weergegeven.

Tabel 3.1 Instandhoudingsdoelstellingen (concept) van het Natura 200-gebied Eilandspolder.

		SVI Land- lijk	Doelst. Opp.vl .	Doelst . Kwal.	Doelst . Pop.	Draag- kracht aan- tal vogels	Draag- kracht aan- tal paren	KDW (mol N/h/jaar)
Habitattypen								
H6430 B	Ruigten en zomen (harig wilgenroos- je)	-	=	=				>2400
H7140 B	Overgangs- en trilvenen (veen- mosrietlanden)	-	=	=				700
Habitatsoorten								
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=			
H1149	Kleine modder- kruiper	+	=	=	=			
H1340	*Noordse woel- muis	--	=	=	=			
H1340	*Noordse woel- muis	--	=	=	=			

Broedvogels					
A295	Rietzanger	-	=	=	230
Niet-broedvogels					
A034	Lepelaar	+	=	=	2
A050	Smient	+	=	=	7000
A052	Wintertaling	-	=	=	130
A125	Meerkoet	-	=	=	480
A140	Goudplevier	--	=	=	150
A142	Kievit	-	=	=	1200
A156	Grutto	--	=	=	170

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
	Sense of urgency: beheeropgave
	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Tabel 3.2 Instandhoudingsdoelstellingen (concept) van het Natura 200-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder.

		SVI Lande- lijk	Doelst. Opp.vl .	Doelst . Kwal.	Doelst . Pop.	Draag- kracht aan- tal vogels	Draag- kracht aan- tal paren	KDW (mol N/h/jaar)
Habitattypen								
H4010	Vochtige heiden	-	>	=				1300
B	(laagveengebied)							
H6430	Ruigten en zomen	-	=	=				>2400
B	(harig wilgenroos- je)							
H7140	Overgangs- en	-	=	=				700
B	trilvenen (veen- mosrietlanden)							
Habitatsoorten								
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=			
H1149	Kleine modder- kruiper	+	=	=	=			
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=			
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=			
H1340	*Noordse woel- muis	--	=	=	=			
Broedvogels								
A021	Roerdomp	--	=	=			10	
A151	Kemphaan	--	>	>			25	
A295	Rietzanger	-	=	=			480	
Niet-broedvogels								
A050	Smient	+	=	=		5800		
A056	Slobeend	+	=	=		90		
A156	Grutto	--	=	=		geen		

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
	Sense of urgency: beheeropgave
	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)

=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Effecten

De werkzaamheden vinden buiten de Natura 2000-gebieden plaats, er treden dan ook geen directe effecten van vernietiging op, op de gebieden. Er kunnen wel effecten optreden door trilling, geluid en door optische verstoring, deze effecten kunnen optreden op de habitatrichtlijnsoorten, broedvogels en niet-broedvogels. Habitattypen zijn niet gevoelig voor verstoring. Daarnaast kan door het werken met machines een extra stikstofbelasting optreden op de Natura 2000-gebieden.

Toetsing

Verstoring van broedvogels, niet-broedvogels en habitatrichtlijnsoorten

Door uitvoering van de werkzaamheden kan er verstoring optreden van de aanwezige soorten. Tussen het Natura 2000-gebied Eilandspolder en de ontwikkellocaties ligt echter de dorpskern van de Rijk. Het is dan ook niet waarschijnlijk dat door de voorgenomen ontwikkeling verstoringseffecten optreden op het Natura 2000-gebied. Het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder ligt op een grotere afstand van het plangebied en is door de beperkte reikwijdte van de effecten niet gevoelig voor verstoring vanuit het plangebied. De ingreep heeft derhalve geen negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden is er naar verwachting sprake van een tijdelijke, beperkte toename van stikstofdepositie ($<<1$ mol/ha/jr) binnen de Natura 2000-gebieden door de aanwezigheid van machines voor de dijkversterking en de aanleg van de brede school en het kunstgrasveld. De toename zal het grootst zijn in de eerste meters rond het werkterrein en vanwege de relatief beperkte inzet van materieel een beperkte omvang hebben. Uit onderzoek is gebleken dat de effecten van kortdurende toename van stikstofdepositie niet leidt tot meetbare effecten op de korte tot middenlange termijn (Bobbink et al., 1998). Bovendien wordt stikstofdepositie over het algemeen alleen door vegetatie opgenomen in het groeiseizoen. Buiten het groeiseizoen zal stikstofdepositie slechts beperkt door vegetatie worden opgenomen en voor het grootste gedeelte in relatief korte tijd (enkele maanden) uitspoelen (Bobbink et al., 1998). De zeer tijdelijke en geringe toename van stikstofdepositie die bovendien ook nog deels buiten het groeiseizoen van vegetatie optreedt, zal derhalve niet leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de habitattypen waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. De ingreep heeft derhalve geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur

Bronnenonderzoek

Het plangebied bevindt zich buiten de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur en weidevogelleefgebied. Binnen de provincie Noord-Holland kent de EHS 'externe werking', als er verstoring of versnippering optreedt op de omgeving van de EHS door de voorgenomen ontwikkeling dan dient deze ook te worden getoetst en indien noodzakelijk voor te worden gecompenseerd. In figuur 3.2 is de bestaande begrenzing uit de partiële herziening van de Structuurvisie weergegeven.

Figuur 3.2: Ligging Ecologische Hoofdstructuur nabij plangebieden (donkergroen en rood).

Effecten

Het plangebied ligt buiten EHS en weidevogelgebieden, er zijn alleen effecten mogelijk in het kader van de externe werking. De afstand tot de EHS is circa 200 meter, de afstand tot het weidevogelgebied is circa 250 meter. De voorgenomen ingreep richt zich op een dijkversterking, de aanleg van een kunstgrasveld op een bestaand voetbalveld en de aanleg van een brede school. Het betreffen lokale en tijdelijke werkzaamheden, die tijdelijk voor extra beperkte verstoring zullen zorgen (o.a. geluid, trillingen en beweging) gezien de afstand tot de EHS (circa 250 meter). Nadat het plangebied is ingericht zal de mate van verstoring (geluid, licht, beweging) iets groter zijn dan in de huidige situatie omdat het plangebied in de huidige situatie sportvelden zijn maar eveneens beperkt gezien de afstand. Overige effecten in het kader van de externe werking zijn niet te verwachten.

Toetsing aan wetgeving

Het plangebied ligt niet binnen de EHS en weidevogelgebied. Er worden alleen beperkte effecten van verstoring verwacht. Tussen de EHS en het plangebied ligt echter de Rijp. Hierdoor is het niet waarschijnlijk dat de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS aangetast worden door de voorgenomen ontwikkeling. Nadere toetsing is dan ook niet aan de orde.

3.4 Planten

Bronnenonderzoek en veldbezoek

Tijdens een quick scan uit 2011 dat voor een ontwikkeling in het naastgelegen gebied De Pauw is uitgevoerd, zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde plantensoorten¹. Er is vastgesteld dat de vegetatie uit algemene soorten bestaat voor het grootste deel bestaat het plangebied uit cultuurgraslanden (dijk en sportvelden) met enkele bosplantsoenen (rondom sportvelden). De oevers van de waterpartijen bij de sportvelden bezitten steile overgangen van land

¹ Grontmij 2011 Quick scan natuur De Pauw, Graft- De Rijp; Toetsing wet- en regelgeving van natuur.

naar water hierdoor ontbreekt (grotendeels) oeverbeplanting. De teensloot langs de dijk heeft een rietoever.

Effecten

Beschermde soorten zijn niet aanwezig c.q. te verwachten om dat specifieke milieukwaliteiten hiervoor ontbreken. Een effectenanalyse en toetsing aan de wetgeving zijn niet noodzakelijk.

3.5 Zoogdieren

Bronnenonderzoek en veldbezoek

In het plangebied kunnen algemene soorten voorkomen als mol, konijn en diverse soorten muizen. Tijdens het veldbezoek zijn er ook molshopen waargenomen (dit zijn soorten van tabel 1 Ff-wet). In verspreidingskaarten van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is weergegeven dat waterspitsmuis in de omgeving van het plangebied 'zeker aangetroffen vanaf 2000' en de noordse woelmuis 'waarschijnlijk aanwezig vanaf 2000'. De schaal van deze verspreidingskaarten is echter vrij groot (5 bij 5 km).

De waterspitsmuis leeft in de oeverzone, die rijk is aan water- en overplanten. Ze hebben een ondiep gangenstelsel en verblijfplaatsen in holtes tussen stenen en wortels van bomen. De soort verplaatst zich via de oevers. De waterspitsmuis voedt zich met ongewervelde, kleine vissen, kikkers, kikkerlarven en aas.

Het leefgebied van de noordse woelmuis bestaat uit rietlanden, moerassige, natte en extensieve gebruikte hooi- en weilanden nabij water. De teensloot van de dijk biedt weinig geschikt habitat voor beide soorten. Uit nader onderzoek naar grondgebonden zoogdieren, uitgevoerd voor de ontwikkelingen bij de Pauw, blijkt echter dat deze soorten niet voorkomen in het plangebied².

Binnen het plangebied kunnen vleermuizen voorkomen. De bomen binnen het plangebied vormen vliegroutes en/of foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Langs de dijk zijn in de knotwilgen mogelijke verblijfplaatsen aanwezig van vleermuizen, de dijk en de Ringvaart zal als vlieg- en foerageerroute kunnen functioneren van onder andere de watervleermuis en meervleermuis. In de oudere bomen rondom de sportvelden kunnen ook mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, evenals in de sportkantine en de kleedkamers (hier is een dakomlijsting aanwezig en ventilatie-roosters).

Effecten

Door de dijkversterking wordt de teensloot van de dijk mogelijk verplaatst en worden de aanwezige bomen (knotwilgen) gekapt. Hierdoor verdwijnen mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen.

Door de aanleg van het kunstgrasveld en de brede school, wordt mogelijk de aanwezige watergangen gedempt, bomen gekapt en de aanwezige bebouwing gesloopt. Hierdoor wordt leefgebied van watervleermuis en meervleermuis mogelijk vernietigd.

Rondom de school en bij het kunstgrasveld wordt mogelijk verlichting aangebracht, hierdoor kan verstoring optreden. Ook tijdens de werkzaamheden kan verstoring optreden van vleermuizen.

Toetsing

In het kader van ruimtelijke ingrepen geldt voor alle tabel 1 soorten een algehele vrijstellingen van verbodsbepalingen van Flora- en faunawet.

Vleermuizen kunnen vliegend en foeragerend gebruik maken van het plangebied, ook kunnen ze verblijfplaatsen hebben in het plangebied. Het foerageergebied langs de dijk blijft bestaan. Hier zullen geen effecten optreden, mits in de periode april-oktober alleen bij daglicht wordt gewerkt.

Door het kappen van de bomen (knotwilgen), de sloop van de kantine en kleedruimtes en het kappen van de bomen rondom de sportvelden worden mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd. Dit dient nader onderzocht te worden (inventarisatie).

Het aanbrengen van verlichting tijdens de werkzaamheden is alleen mogelijk in de periode oktober-maart indien verblijfplaatsen of foerageergebied van vleermuizen aanwezig blijken te zijn.

² Grontmij 2011 Muizeninventarisatie De Pauw, De Rijp. Resultaten nader onderzoek muizen.

In de periode maart-oktober dient verstrooiing van licht voorkomen te worden, om vleermuizen niet te verstoren (verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageerroutes) indien ze aanwezig zijn. Aanbevolen wordt om gebruik te maken van speciale armaturen die verstrooiing van het licht zoveel mogelijk voorkomen en daarnaast gebruik te maken van warme lichtkleuren (amberkleurig). De lichtmasten die mogelijk worden geplaatst bij het kunstgrasveld dienen, indien vleermuizen aanwezig zijn, ook voorzien te zijn van armaturen om lichtverstrooiing te voorkomen. De lichtkleur dient bij voorkeur amberkleurig te zijn.

3.6 Vogels

Bronnenonderzoek en veldbezoek

Het plangebied biedt geschikt biotoop voor broedvogels. Op de dijk kunnen o.a. graspiepers broeden, in de knotwilgen kunnen o.a. steenuilen broeden. Langs de sportvelden (in bomen en struiken) en watergangen kunnen diverse vogels broeden als koolmees, roodborst, turkse tortel, heggemus, vink, putter, zanglijster, fitis, tjiftjaf, ekster, merel, spreeuw, meerkoet, wilde eend en waterhoen. Tijdens het veldbezoek zijn geen jaar rond beschermde nesten aangetroffen. Deze zijn mogelijk wel aanwezig in de bomen in het plangebied rondom de sportvelden.

Effecten

Door de voorgenomen werkzaamheden wordt broedgebied van vogels vernietigd door de kap van struiken en bomen (langs de sportvelden en bij de dijkversterking), het frezen van het gras langs de dijkversterking en vergraven van watergangen (langs de sportvelden en bij de dijkversterking). In het plangebied zijn mogelijk vaste verblijfplaatsen van vogels aanwezig die door de mogelijk kap van bomen worden vernietigd.

Toetsing

Alle vogels genieten bescherming onder Flora- en faunawet. Verstoring van broedende vogels en broedsel is niet toegestaan. Verstoring van broedvogels treedt op wanneer er tijdens de broedperiode (circa 15 maart – 15 juli) werkzaamheden plaatsvinden. Waardoor broedgevallen worden verstoord, zoals vergraven van terrein waar grondbroeders nestelen, verwijderen van struiken en bomen, dempen van (delen van) sloten en sloop van gebouwen.

Nagegaan dient te worden of er vaste verblijfplaatsen van vogels aanwezig zijn in de bomen in het plangebied.

3.7 Vissen

Bronnenonderzoek en veldbezoek

Uit verspreidingskaarten van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier komt naar voren dat mogelijk de beschermde vissoorten bittervoorn, kleine modderkruiper en rivierdonderpad binnen deze regio voorkomen. De rivierdonderpad is vrij standvast en komt voor in watergangen met een stenige bodem (puin), het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor de rivierdonderpad en wordt hier dan ook niet verwacht. De bittervoorn en de kleine modderkruiper komen vrij algemeen voor in Noord-Holland. Waarbij de bittervoorn vaak wordt aangetroffen in watergangen met een rijke watervegetatie waar hij voedsel en beschutting vindt. Het voorkomen van de bittervoorn is daarnaast afhankelijk van het voorkomen van de zoetwatermossels (symbiose). Tijdens een eerder onderzoek is een schelp van een zoetwatermossel aangetroffen. De kleine modderkruiper wordt in uiteenlopende watertypen aangetroffen met een voorkeur voor schone en heldere wateren. In het plangebied is potentieel leefgebied aanwezig voor de bittervoorn en de modderkruiper.

Effecten

Er wordt mogelijk een deel van de bestaande watergangen gedempt (teensloot bij dijkversterking en watergangen bij sportvelden), hierbij gaat leefgebied van vissen verloren (vernietiging van leefgebied) en worden mogelijk vissen gedood, daarnaast treedt bij de werkzaamheden in de (natte) oeverzone verstoring op.

Toetsing

Bij dempen/verleggen van delen van watergangen wordt mogelijk leefgebied van vissen vernietigd en worden mogelijk de aanwezige vissen gedood. Om deze reden dient nader onderzoek te

worden uitgevoerd naar het voorkomen van vissen. Met name de watergang bij de dijk lijkt een geschikt leefgebied te bieden voor beschermde vissoorten. In de eindsituatie wordt nieuw leefgebied voor de vissen teruggebracht.

Indien tijdens het aanvullend onderzoek beschermde vissoorten worden aangetroffen van tabel 2 Ff-wet (zoals de kleine modderkruiper) dan kan gewerkt te worden volgens een goedgekeurde gedragscode. De werkzaamheden dienen dan vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol. Als soorten worden aangetroffen van tabel 3 Ff-wet (bittervoorn), dan dient ontheffing Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Om de negatieve effecten tijdens de werkzaamheden te beperken kunnen mitigerende maatregelen worden getroffen. Deze mitigerende maatregelen kunnen worden meegenomen in eventuele ontheffingsaanvraag. Een aantal mitigerende maatregelen zijn als volgt:

- De werkzaamheden buiten de kritische periode van voortplanting uit te voeren. Voortplantingseizoen van bittervoorn en kleine modderkruiper loopt globaal van april- augustus.
- Daarnaast geldt dat richting open water moet worden gewerkt, zodat vissen ten alle tijden vluchtmogelijkheid hebben.
- Bij het dempen van de watergangen, dient dit deel te worden afgedamd en leeggepompt. Alle vissen in het afgedamde deel worden vervolgens afgevangen en buiten het werkgebied uitgezet. Ditzelfde geldt voor de zoetwatermossels.
- Deze werkzaamheden dienen onder begeleiding van een ter zake kundige op het gebied van vissen plaats te vinden.
- In de eindsituatie moet het plangebied weer geschikt worden gemaakt als leefgebied voor bittervoorn en kleine modderkruiper. De aanleg van natuurvriendelijke oevers langs de randen van de wijk, draagt positief bij aan het leefgebied van diverse vissen. In de natuurvriendelijke oevers ontstaat een rijkere watervegetatie waar vissen hun kuit op af kunnen zetten en voldoende voedsel en schuilgelegenheden vinden.

3.8 Amfibieën

Bronnenonderzoek en veldbezoek

Rondom de watergangen in het gebied kunnen algemene soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander (tabel 1 Ff-wet) voorkomen. Gezien het beheer en de inrichting van het gebied en verspreiding worden overige beschermde amfibieën hier niet verwacht.

Effecten

Door het dempen van (delen van) watergangen wordt leefgebied van de algemene amfibieën vernietigd (de teensloot bij de dijkversterking en de watergangen bij de sportvelden). Ook kan er verstoring plaats vinden van de aanwezige amfibieën tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Toetsing

In het plangebied zijn alleen algemene soorten (tabel 1 Ff-wet) te verwachten. Voor deze algemene soorten geldt een vrijstelling. Nader onderzoek en het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

3.9 Reptielen

Bronnenonderzoek en veldbezoek

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen in het plangebied. Gezien de inrichting van het plangebied kan met name langs de teensloot de ringslang voorkomen. De soort komt echter niet in de omgeving van het plangebied voor (www.ravon.nl).

Effecten

Er komen geen reptielen voor binnen en rond het plangebied. Effecten van de voorgenomen activiteiten op reptielensoorten zijn daarmee uitgesloten.

3.10 Overige soorten

Bronnenonderzoek en veldbezoek

Er zijn geen waarnemingen bekend van overige beschermde soorten. Gezien het beheer en de inrichting van het gebied worden deze hier ook niet verwacht.

Effecten

Beschermde soorten zijn niet aanwezig c.q. te verwachten om dat specifieke milieukwaliteiten hiervoor ontbreken. Een effectenanalyse en toetsing aan de wetgeving zijn niet noodzakelijk.

4 Conclusies

4.1 Natuurbeschermingswet

Effecten op NB-wetgebieden zijn uit te sluiten. Er hoeven geen verdere procedures in gang te worden gezet.

4.2 Ecologische Hoofdstructuur

Effecten op de wezenlijke waarden van de EHS zijn niet aan de orde. Er hoeven geen verdere procedures in gang te worden gezet.

4.3 Flora- en faunawet

In tabel 4.1 zijn de conclusies in het kader van de Flora- en faunawet weergegeven. In de tabel is voor de tabel 2/3 soorten van de soortgroepen welke binnen het plangebied mogelijk negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden, aangegeven of hiervoor aanvullend onderzoek en/of ontheffing noodzakelijk is. In de laatste kolom zijn mitigerende maatregelen opgenomen welke negatieve effecten als gevolg van de ontwikkeling zullen voorkomen.

Tabel 4.1 Samenvattend overzicht conclusies Flora- en faunawet van tabel 2/3 soorten

Soortgroep	Soort	Bescherming FFW	Mogelijk effect	Aanvullend (veld)onderzoek noodzakelijk?	Indien aan- wezig, ontheffing- aanvraag noodzake- lijk?	Mitigatie
Flora	nvt					
Zoogdieren	vleermuizen	Tabel 3	Vernietiging en versto- ring	ja*	ja	In periode maart-oktober werkzaamheden uitvoe- ren in de daglichtperiode. Bij verlichting van het gebied gebruik maken van armaturen en am- berkleurige verlichting
Vogels	divers	tabel 3	verstoring	nee	nee	werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoe- ren
	Vaste verblijfplaat- sen	Tabel 3	vernietiging	ja**	ja	Vervangende verblijf- plaatsen realiseren
Vissen	bittervoorn kleine modderkru- per	tabel 2/3	verstoring vernietiging leefgebied	ja***	ja***	werkzaamheden buiten kritische periode en wer- ken richting open water
Amfibieën	nvt					
Reptielen	nvt					
Overige	nvt					

* Het nader onderzoek dat uitgevoerd dient te worden naar vleermuizen geldt voor de ontwikke-
ling van de sportvelden en de dijkversterking. Er dient onderzoek te worden uitgevoerd naar
foerageergebied en vliegroutes, bij het kappen van bomen dienen ook eventuele vaste verblijf-
plaatsen te worden onderzocht. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het hiervoor
geldende vleermuizenprotocol.

****Bij het kappen van een of meerdere bomen (langs de sportvelden en bij de dijkversterking) dient onderzoek te worden uitgevoerd naar het voorkomen van vaste verblijfplaatsen van vogels. Het gaat hierbij om vogels met jaarrond beschermde nesten.**

***** Bij het dempen van delen van watergangen (bij de sportvelden en de dijkversterking) dient nader onderzocht te worden of beschermde vissen voorkomen. Als blijkt dat er soort(en) van tabel 2 Flora- en faunawet voorkomen dan kunnen de werkzaamheden conform een goedgekeurde gedragscode, met ecologisch werkprotocol uitgevoerd worden. Als blijkt dat er soort(en) van tabel 3 Flora- en faunawet voorkomen dan dient er voor de werkzaamheden een ontheffing aangevraagd te worden.**

5 Bronnenlijst

Gebruikte literatuur

- Soortenstandaards bittervoorn, kleine modderkruiper en rugstreeppad via www.drloket.nl/
- Grontmij 2011 Quick scan natuur De Pauw, Graft- De Rijk; Toetsing wet- en regelgeving van natuur.
- Grontmij 2011 Muizeninventarisatie De Pauw, De Rijk. Resultaten nader onderzoek muizen

Geraadpleegde internetsites

- www.zoogdieratlas.nl
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.noord-holland.nl (informatie over EHS)
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=home> (informatie over Natura 2000 en Beschermde Natuurmonumenten)